

Anno 1649 den 6 Augusti

Blef Allment Landztingh hållit i Harmånger Sochn, Närwarandhe Landzhöfdingen Wälborne Her Iwar Nielßon, Landz Cammareraren W:tt Pedher Erichßon, Befallningzman W:tt Lars Isaachßon och Underlaghman Lars Larßon, medh efter:ne 24 Edsworne Ehrlige Dannemän som i Nämnden såtho, Sampt flere af Landhet försambladhe.

Nårala	Peder Joenßon i Haga,	Delzbo	Joen Perßon i Nordanängh,
Söderala	Joen Joenßon i Wansätter,	Biuråker	Joen Oluffßon i Gårdzmyra,
Moo	Peder Larßon i Tyby,	Fårþa	Oluf Pääßon i Daalen,
Skough	Peder Joenßon i Bööle,	Bärgsiö	Lars Anderßon i Tanna,
Sädersta	Nielz Joenßon i Granebo,	Gnarp	Anders Perßon i Gryttie,
Hanabo	Swen Erichßon i Kyrckiobyn,	Jettendal	Mårten Erichßon i Nybyen,
Boldnäåß	Hans Joenßon i Röste,	Harmånger	Erich Larßon i Fårþa,
Alfta	Oluf Perßon i Wästanå,	Rogstad	Mickell i Stambnäåß,
Ofuanåker	Erich Perßon i Knådha,	Tuna	Lars Erichßon i Hollstadh,
Niutånger	Joen Anderßon i Rottzla,	Arbrå	Mårthen i Bodhegården,
Jerfzöö	Oluf Nilßon i Allsättra,	Enånger	Oluf Oluffßon i Finicka,
Liußdaal	Oluf Perßon i Wij,	Idenor	Joen Swenßon i Wij.

1.

Samma Dato wardt upläßit H. K. M:tz Wår allernådigste Drottningz Bref Daterat i **Stocholm** den 9 Aprilis Åhr 1649 af Innehåldh, alldenstundh Skiutzfärdherne ähre afskaffadhe: Dhy finner H:s K. M:tz Nödigt att wiße Krogar eller Giästgifwarehuuß på alle stråck och allmenne wägar blifwa på läglige plattzer, hårdt när uth medh Landzwägarne upbygdhe _ 2 eller längst 2½ mijl ifrån hwar andra, hälst dher som godhe Bondhebyar, när belägne ähre, hwarest den Reesande man må kunna få sin fordenskap etc. Dy åhr H: K: M:tz Befallningh att H. H:tt Landzhöfdingen wele, (dher tillförendhe Inge Krogar ähre) uhsij läglige Plattzer och gårdhar till Krogställen, anthen dhe dhå kunna höra H: K: M:tt och Cronan, Frälsett eller andra Particular Perßoner till, och H: K: M:tt en wiß förtäckningh dher på förskicka, förwäntandes sådhan H: K: M:tz Ordre dher öfwer.

2.

Så emädhan Skiutzfärdherne ähre afskaffadhe, och i Ställe Penningarne bewilliadhe. Så åhr gemene allmogens förfrågan huru här efter medh Tingen och andre Cronones beställningar innan Landzting hållas skall. Dher öfwer lofwade Wälb:ne Landzhöfdingen skaffa Ordre, hwar efter Allmogen sigh Rätta skall, Och till thes blifwa Landzbefällett medh andra som Cronones wärf Reeþa, efter förrige wana framfördhe och befordradhe.

3.

Alldenstundh en stoor Olijkheet åhr på Mijletalet i Landhet, Dy åhr **Landtmätaren S:r Anders Börrießon**, sampt 4 beskiederlige Män af hwar Sochn förordnadhe upgå fampntalet, bådhe widh Siösjdan, som och upp i Landhet, och dher efter uprätta ett wist Mijle taal som bör wara _ $6666\frac{2}{3}$ famp:r på en Mijll, och dher efter skall Krogar och Giästgifware förordnas. Detta Mijletaal blef sådan rättadt i _ 6000 fampnar.

4.

Efter såsom Cröningz och Rothe Peningarne för dhetta åhret ähre bewilliade, Så war Landsens 24 fråghan om Landbönderne, hwilken dhera af dem som af eller tillträdher skole dem uthgöra. Dher uppå war Rättens betänckiandhe, att den som afträdher och Hemmanet besittit hafwer in till Philippi Jacobj, skall samma Penningar uthgöra, Dock om Rothe Penningarne wore Landzens 24 om dhet Rådhet och samtychte sin Emillan att dhe skole göra dem hwardhera halfparthen uth.

5.

Blef Landhet förehållitt att dher någre Hemman eller Torp finnes som icke ähre skattlagdhe, skole dhe skattläggias; Thå bekiändhe **Ländzman Siul Pärßon i Alfta** att **Oluf Nielßon i Mårlånghstufwa** och **Mickell i Brembärgh** ähre oskattlagdhe, dher på godhe män skole blifwa Nämdbdhe.

6.

Blef allmogen förehållin, att han i Rättan tijdh lefrerar ifrån sigh sijne uthlagor bestående af Ordinarij, Extra Ordinarij, Cröningz och Rotherningz Penningar.

7.

Emädhan såsom i dhetta åhret ähre någre Fijskiehuus af öfwerflödzt watn bortgångne, så och någre här och ther af Fijskiehuußbygggiaren förbättradhe och opbygdhe. Hwilken finner sigh beswärat, att han icke blifwer mächtig få sin förtiänta Löön efter Cammarens uthgångne Ordre, af den Orsaach, att dhen som Fijskiehuußet en långh tijdh haft hafwer stiger af, när Fijskiehuußet förbättras eller upbyggias skall. Här uppå war Wälb:ne H. Landzhöfdingens förklarningh, att den som Fijskiehuußet brukar skall skiäligen förlijka Byggemästaren, och dhen som Huußet brukatt och Arrenderat hafwer in till thes dhet blef förfallit, böör och Löna Fijskiebygggiaren, som dher uthaf Nyttan haft hafwer. Och hwad dhe Fijskiehuuß belangar som af öfwerflödzt watten förflutne ähre, och Ingen Fijsk får uthaf, lofuadhe H. Landzhöfdingen framdeles förklara sigh uppå.

8.

Förmanttes Allmogen, att dhe widh sträck och allmanna wägen skaffa sigh kiärror till dhe wägfaranandes behof.

9.

Blef Allmogen tillhållin om dhe främmandhe som komma Strykandhe igönom Landhet uthan Paß och bewijß, att dhe hafwa gran upseendhe dher medh, hwem dhe hyßa och härbärgera.

10.

Förmantes dem som stå tillbaka medh Staquetz werckiet till Städherne, att dhe dhett dugeligit och uthan upskof framföra.

11.

Wardt uppå förehåldne Landztingh tillkiänna gifwidt att uppå dhe Hållhästar som Brukades på wacht i **Kårböle Skantz** emott **Jämtelandz** Fäijdhen, 1644 och 1645, ähr ingen Jämpna och Lijkheet skiedt i Landhet, Dy kände efter:ne Sochner medh ingen skiääl undfalla stå dem som dher på bekostadt hafwa uthi Jämpna, som ähre: **Biuråker, Gnarp, Jettendaal, Harmånger, Rogstadh, Ilzbo, Högh, Niutånger, Enånger, Nårelfwa, Tröne, Södherelfwa, Moo, Rängsiö, Säderstadh** och **Hanabo**, Men **Tuna, Idenor** och **Skough Sochner** blefue här ifrån Exempt, för andra beswär skull. Och efter dher å giordhe och slutne Rächningh,

löper på hwart Manthaal efter LandzJämpna taal _ 28 öre enkelt Koppm:t. Hwilke Peningar skole upbäras och andtwändas till Landsens Inkompst och gemene bädsta. Och emädan Söderala, Nålara och Tröne, Enånger och Niutånger inwändhe någre större beswär hafwa giordt till **Bårgsiö Skantz i Medelpadh** emot dhe andre i Landhet till Kårböle, skole dhe icke mehra af hwardt Manthaal uthgöra än _ 20 öre enkelt Koppm:t, dhet Landsens 24 dem bestodhe. Och här medh ähre alle beswär, tunga och omkostnadt som en och annan i Landhet kunna hafwa att Prætendera uppå dhetta Krijgetz användandhe, uphäfne och dödhadhe, och wijthe satt _ 40 m:r som dhetta klandrar, och Lickwääl stå dhet som sluthit och afsagdt ähr.

12.

Emädan såßom **Nårrelfwa** och **Tröneboer** hafwa haft och giordt en hoop medh Dagzwerckien medh Hästar och Folck på Nålara borehuuß, ähre dhe medh Landsens 24 öfwer eens och förlichte, att dhe skole bekomma för hwardt dagzarbete _ 5 m:r enkeltt Koppm:t, medh hwilka dhe skole begynna sin Rächningh af Håldhästarnas bethalningh.

13.

Alldenstundh **Oluf Oluffson i Åckne uthi Gnarp Sochn** sielf 20:de hadhe i Ominne Luppit ifrån sin wacht, som dhe bordhe uppehålla i **Kårböle Skantz**, och dherföre måste **Färilla** boerne stå för dhem 3 dygn i wacht, och dherföre hafwa Ferilla boer afrächna sitt skiutzfärdzhåldh för Gnarp håldh till _ 60 P:r Kopp:tt. Här öfwer war Landsens 24 betänckandhe, att dhe som i ominne och otijdh hafwa förluppit sin wacht skole Gnarpboer bem:te Penningar igen tillstålla, och dherföre rächte bem:te Oluf Oluffson Sochnen handh.

14.

War Städernes Beswär, om någre Handwärckzmän som sittia å Landhet, i Städerna uthi dheras Nähringh till förfångh, som ähre Glasmästare, Skraddere etc. Sådane blefwe förhåldne att flyttia in i Städerna och winna Buurskap efter Lagh och Sweriges Rijkets Ständers beslut och bijafskiedh uthgångit 1644.

15.

Samma Dato Kiärdhe **Kyrckioheerden Wällärdhe Her Oluf Petrj** till **Nilz Swenßon och Anders Joenßon i Åå**, Fullmächtige på **Jättendaalz Sochns** wägnar, för thet the willia trängia honom ifrån ett Laxegårdz ställe uth för hans Fäbodhe Skough, **Bredstrandh** ben:d, gifwandes före att hans Antecessores samma Fijskie Man efter Man brukat hadhe, och efter thet lågh uth för hans Landh, förmentthe han wara rättare dher till, än the, Förandes och sigh till wittne hooß **Ländzman Märthen Nilßon i Watträng**, dher till swaradhe han och sadhe sigh lijthet wetta dher om wittna. Thå swaradhe dhe och föregofwe att Sochnen hadhe efterlåthit hans Antecessorer medh lof samma Laxegårdz ställe att bruka, Och ändäck thet ligger uth för hans Strandh, Så bewijste the att samma Fäbodheskough, hadhe waridt Sochnens Allmänningh, hwilkett tildeelt ähr till Mulebeet undher Prästebordhet, och icke wattnet. Här öfwer war dhe 24:s betänckandhe, att Sochnen behåller samma Allmänningz Fijskie till thes Herr Oluf medh sworne wittnen kan bewijsa samma Fijskie af ålder hafwa lydt undher Prästebordhet.

16.

Samma Dato. Gaf **H:s H:tt Landzhöfdingen Wälborne H. Iwar Nielßon** tillkänna att en **Finne Mattz Joenßon i Boldnäåß Sochn** hadhe esom oftast sigh beswärat hooß H:s K: M:tt öfwer den orätt honom skall wara tillfogat af Ländz- och Tolfmän i Boldnäåß S:n i Mättningh för den hoordomlast han begångit hadhe, Jämwääl hadhe han och klagat och anhållitt hoos öfwerheethen att Wälb:ne H. Landzhöfdingen och flere icke skulle hafwa hiälpt honom till sin

Rätt efter Kongl. Bref, för Mutor och gåfwor skull. Dher om fördhe Wälbem:te Landzhöfdingen sigh om ett sanfärdigt wittnesbördh hoos Landhet, huruledes H: H:tt sigh widh Lagh och Rätt, och annorstädes förhållidt hadhe. Tå swaradhe Landsens 24 och medh eenhälligt uthropandhe, och gofwe H: H:tt ett gott beröm, Och att sådant ähr H: H:tt orättmäteligen påfördt, begärandes att han dherföre måtte få sin förtiäntte löhn.

17.

Samma Dato Framträdde **Fiscalen Raphael Påålþon** och tillfrågadhe **Befallningzman W:tt Lars Isaachþon** om allmogen efter skyldigh plicht finnes hörsamme att lefrera ifrån sigh sijne plichtige uthlagor, och dher efter förordningh i Rättan tijdh, Swarade han att en part göra wäll redho för sigh, och en partt hafwa dem inne hoos sigh för fattigdom skull, och en part medh tresko, dherföre dhe undher tijdhen plichta.

18.

Sedhan tillspordhe han Landhet huruledes Befallningzman och Landzskrifwaren bethra sigh emot allmogen i Ränthornas upbärandhe, om något mera fordras uthaf dhem än dhe skyldige ähre. Swarade dhe att så mycket dhem witterligt ähr, wiste dhe dem inthet annadt än för all Richtigheet att beskylla, och dher någon Privat funnes som sigh öfwer dhem beswäradhe, måge dhe klaga om dhe willia och kunna.

19.

Sädhan tillspordhe Fiscalen om efterfölliandhe Punchter.

1) Om här i Landhet finnes någon förmedlat Jordh, dher om bewistes wara i Rogstadh _ 2 hemman 9 öre _ 8 th i skatt.

Ithem finnes och någon förmedlat Jordh i Järfzöö.

2) Om Hemmanen Sunderrifwas och i hoop läggas, så att Cronan dher af tager skadha, och inbördhes Sochnen till Tunga. Swaras att sådant icke witterligen skier medh mindre sådant på Lagh och Tingh pröfwat och dömas.

3) Förehöltz om dhe Huuþarme, att dher medh rättrådheligen tillgår, Så att Cronones Interesse dher igenom icke försnillas.

4) Huruledes medh Danarf Procederas, Och om sådhant här i Landhet finnas, att dhet blifwer på Lagh och tingh tillkiänna gifwit.

Tå framstege **Pedher Joenþon i Wijk** och **Jöns Erichþon i Frösten uthi Jättendaal Sochn** och gofwe tillkiänna att dheras **Såldat Erich Olufþon** ähr öfwer 11 åhr sedhan dödh blifwin i Fijendhelandh och war gift och Barnägandhe, och alt sädhan inthet budh kommit ifrån dhem eller wiste hwar dhe ähre. Och efter hållin Rächningh blefwe wärdarne skyldigh på hans Hufwudlöhn Penningar _ 44 P:r 6 öre enkelt Koppm:t, Altså efter Nämbdenes öfwerwägande Ehrkiändes bem:te Penningar halfparthen under Cronan och den andra halfparthen under SochneKyrckian och the fattige, efter thet _ 23 Capittel i Erfda Balken.

5) Wardt Proponerat att här uthi Landhet skall uprättas ett Kornhuuþ, dijtt öfwermålet kunde lefreras, på thet när oförmodheligh åhrswäxst händhe, tå the nödtorftige kunne för möijeligh winst. Nembligen en Kyrckiofiärdingh på Tunnan Må till Låna, efter Cronones dher öfwer giordhe Ordre.

6) Huruledes Saakörerne här i Landhet upbäras, om Häradet och Målzäganden få sin deel efter Lagh, Dher till blef swarat att för Häradtz deelen, så ähr dherföre här till klart räckenskap giordt, och Landhet Niuther samma Penningar till Herredagar, och andre Landsens tarfwer, och Målzäganden ställes tillfredtz på tinget.

7) Tillspondhe Fiscalen Befallningzman huru dhett sigh hadhe medh Målet som han uthi Landhet inbracht hafwer, Hwilket är 2 Kannor högre än dhett måålet, som på en allmän Rijchztag ähr enhälleligen bewilliat, Som och sträfuer emott dhen skifwan som samma måål efter af **Måns Joenßon** dher öfwer Fullmächtig giordh, Justerat och uprättadt ähr, Hwilken Skifwa på **Hudwichzwaldhz** Residens förwarat ligger och igenom den Prætensionen kommit allmogen till att bewillia för skadhan han dher af tagit hafwer på 2 Åhr fem Kannor om åhret af hwardt heelt hemman. Dher till Befallningzman Swaradhe, att efter dher i **Stockholm** widh dhett Kongl: Ammiralitetet ett större måål brukades, kundhe han dher ingen lefrerningh göra, mindre han skulle hafwa lijka måål, och dhen skadha han dher aftaghit hafwer måtte af Protocoll blifwa upläßit, efter som på Landztinget Passerat war. Denna saaken stältes till Rättens betänckianthe. Och emädhan Nämnden wald war i saaken, Ehrkiändhe Rätten sigh inthet wara mächtig her uthinnan att döma, uthan Remitterer denne saken till dhen Konglige Rächninge Cammaren, Hwilkendhera af begge Mååltunorne dhå dher af dhe Wälborne Herrar Approberat och godh kiändh wardher, dher efter förobligerar Landhet sigh sin giordhe Spanmåål, Tijondhe och annadt att uthgöra. Men dher Befallningzman kan bewijsa sigh hafwa i Stockholm måst efter dhett större målett lefrera, och sålunda dher på skada tagit, dhett uthlofwade Landet honom att upfylla.

Frågade Fiscalen Befallningzman om Kyrckiotijonden här i Landhet om den intagas i Kyrckiohärbärgen efter H:s Kongl. M:tz dher öfwer uthgångne Tijondhe Mandat. Dher emot föregaf Befallningzman sigh hafwa brukat dhett Mannar som för honom i Landhet ähr brukat wordhit, Nembl: Intagit medh Råge Tunna. Dher uthinnan Fiscalen förmeente Cronan wara förnär skiedt, Men aldenstundh han föregaf dhett Befallningzman hafwer lofwat Cronan samma skadha Refundera, Dy blef för denna gången på Landztinget inthet wijdare till saaken giordt.

Sporde Fiscalen Befallningzman till medh hwad skiäl han hadhe efterlåthit Prästerne af hwart Kyrckiohärbärgh Skrifware Span, wiste han icke annadt dher till swara, än dhett så tillförendhe för honom waridt hafwer, och dher dem icke bestås, lofwa han dhet Refundera.

Om Tijondhen Rächnas på Åkren, Swaras att dhär medh så åhrligen Procederes.

20.

Angaf **Ländzman Oluf Jönßon i Engia**, att en **Finne** benembdt **Eskill** hadhe undhandolt $\frac{1}{2}$ T:a Rågh på Cronones Tijondhe, som på Lagh och Tingh skall efterfrågas.

21.

War Bönghernes beswär ifrån **Östanbrick** och **Fijskieby** byar i **Tuna Sochn** om dhen Jordh dhe Såltdt hafwa till någre få af Borgerskapet att dhe icke bekomma dhe uthlagor af den Jordh dhe Såltdt hafwa, efter som dhe hadhe waridt förlijchte om. Dher till swaradhe **fordom Borgmästaren Förståndigh Erich Bengtßon**, Fullmächtig på sin och sine medh Consorters wägnar, att H: Kongl. Maij:tt Nådigast hafwer samma uthlagor gifwitt under Stadhen, så förmena dhe icke kunna uthgöra bådhe till Stadhen och Bondhen. Dänna Action

blef uphäfwinn till thes man kan förfråga sigh i saaken, antingen ährendhet länder under Landz eller Stadz Juris Diction.

22.

Begjärede **Hafella Finnarne** att dem måtte efterlåthas hafwa Stoogångh, efter dhe ähre afsijdes i Landhet boendes, dher emot beswärade sigh Hafela boerne att dheras Hästar tråå dijt, dher igönom dhe undher tijdhen undkomme, dher öfuer war Rättens betänckiandhe, att alldenstundh här i Landhet af ålder ingen Stoogångh waridt hafwer, så kan dem icke heller efterlåthas, medh mindre dhe icke kunna dem så innehäfta, att ingen förargelße dher medh skier.

23.

Angofwe **Alftaboerne** sitt beswär om den Præjuditz dhe förmena att **Tängerbørne** dem tillfoga på dheras Skough och Ängh in om Råå och Röör, Hwilket tillförende åthskillige gånger ähr wordit kiärat, dher öfwer gaf Wälborne Landzhöfdingen till Swar, att H:s H:tt lofwade skrifwa **Wälborne H. Johan Berandtz** till **widh Kopparbärget**, att dher om måtte Syyn af bägge Landom anställas.

24.

Framträdde en Boofast **Finne Jöran Erichßon i Fläät uthi Alfta Sochn** och Præsenterade Wälborne Herr Landzhöfdingen H: K: M:tz Bref, af Innehåld, att Wälborne Landzhöfdingen skulle låtha ransaka om hans beswär om Fijskiewattn som Alftaboerne willia trängia honom ifrån in om hans Råålagdhe Skough. Och emädan hans wederparter ej wore tillstädes blef saaken uphäfwinn till Laga Tingh.